

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**



**GAZLAMALARGA ISHLOV BERISH PRAKTIKUMI
O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	100000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi:	60111300 – Texnologik ta'lim

Fan/modul kodi GIBP1105		O'quv yili 2024-2025	Semestr 1	ECTS - Kreditlar 5	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Gazlamalarga ishlov berish praktikumi	60		90	150
2.	I. Fanning mazmuni Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga Gazlamalarga ishlov berish praktikumi fani bo'yicha gazlamalar, trikotaj, galantereya va bezak materiallari, tikuv jihozlari, tikuv mashinalarining asosiy turlari haqida nazariy bilimlar berish va ulardan amaliyotda to'g'ri foydalanish yo'l – yo'riqlarini o'rganishdan iborat. Fanning vazifasi - talabalarda Gazlamalarga ishlov berish texnologiyasi fanigan oid nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar va malakalarni shakllantirish orqali fanning ijtimoiy iqtisodiy xususiyatlarini o'rgatishdan iborat berish. II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) Gazlamalarga ishlov berish praktikumi fanida ma'ruza mashg'ulotlari mavjud emas. III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi: Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1- Kirish. Tikuvchilik buyumlari haqida umumiy ma'lumotlar. 2- Tikuvchilik ustaxonalarida ish o'rmini tashkil qilish va mehnatni muhofaza qilish, sanitariya-gigiena va havfsizlik texnikasi qoidalari. 3-Tikuvchilik ustaxonalarida ish o'rmini tashkil qilish. Qo'l ishlarini bajarganda ish o'rmini tashkil qilish. 4- Qo'lda bajariladigan ishlar uchun asbob va moslamalarni tanlash.Qo'lda bajariladigan ishlarning asosiy usullari. 5- Qaviq va qaviq qatorlar: to'g'ri qaviq, qiya qaviq, iroqsimon qaviq, halqa qaviqlar. 6- Bezak turlari. «Piston va munchoqlar bilan bezash» Piston va munchoqlarni tikish usullari, hamda gullari, ranglarining mujassamlashtirish ko'nikmalarini shakllantirish 7 - Gavdadan o'lcham olishni o'rgatish. 8- Mashinada bajariladigan ishlar. Mashina choklarining turlari. Birlashtiruvchi choklar va ularning tikilishi. Ziy, bezak choklari turlari va ularning tikilishi				

9-Mashinada bajariladigan ishlar uchun ish o'rnini tashkil qilish.Mashinada bajariladigan ishlar uchun asbob va moslamalarni tanlash.Mashinada bajariladigan ishlarning asosiy usullari.

10- Kiyim detallarini yelimlab ulashga qo'yiladigan talablari.

Yelim qotirma turlarini.Kiyim detallarini payvandlab ulashga qo'yiladigan talablari.Kiyim detallarini payvandlab ulash usullari.

11- Mashina choklari (biriktirma, ziy va bezak choklar) Mashinaga igna va ip tanlash. Mashinada bajariladigan choklarni o'rganish.Mashina chok turlarini o'rganish va chok turlarini tikishni bilish,

12- Kiyimda uchraydigan mayda detallarga ishlov berish. Belbog'lar tikish Cho'ntak qopqoqlarini tikish.

13- Vitachkalar turlari.Vitachkalarga ishlov berishni o'rgatish.

14- Turli shakldagi koketka turlari va ularga ishlov berish.

15-Burmalariga ishlov berish.Taxlamalarga ishlov berish. Kiyimni bezashda xilma-xil buklamalar, bo'rttirma choklar, bo'rtma choklar, baxyaqatorlar kabi bezaklarga, hoshiyalar. etak burmalar, oddiy burmalar bilan bezashga va fumitura bilan bezash.

16- Cho'ntak turlari va ularga ishlov berish.Qoplama cho'ntak turlari.Cho'ntak tikish texnologiyalari. Qoplama cho'ntakning yuqori qismi listochka qo'yib, cho'ntak qopqog'i. Qoplama cho'ntaklar taxlamalar tikib, qirqma ramka hosil qilib bezatish.

17-Yenglarga ishlov berish. Yeng uchini mag'iz chok bilan tikish, manjetli va rezinkali yengni tikish, qoyma burmali yengni tikish va ularni o'mizga o'tqazish.

18- Yoqa va yoqa o'miziga ishlov berish. Yoqa va yoqa o'mizi turlari.Yoqasiz kiyimlar o'mizlariga texnologik ishlov berish.

19- Bezak gazlamadan kant bilan yoqa va yoqa o'mizini o'mizini tikish.

20- Taqilmalarga ishlov berish. bitta va ikkita mig'izli taqilma, o'tkazma qopqoqli taqilma, molniya tasmali taqilma.

21- Ayollar fartugi va ro'molini chizmasini M 1:4 da qurish va andazasini tayyorlashni o'rgatish

22- Ayollar tungi koylagi andazasini, gazlamaga joylashtirish bichish va tikish.

23- Ayollar yubkasi andazasini, gazlamaga joylashtirish bichish va tikish.

24- Milliy liboslardan ko'ylak va lozimni andazasini, gazlamaga joylashtirish bichish va tikish.

25- Ayollar ko'ylagi yoqa va yengiga ishlov berish. Old va ort bo'lak yelka, yon qirqimlarini biriktirib tikish

26- Buyumlarga oxirgi ishlov berish. N.I.I. berishda qo'llaniladigan asbob va moslamalar N.I.I. berishda texnik shartlar va uning asosiy ish atamalari.

27- Yumshoq va yumshoq bo'lmagan o'yinchoqlar haqida ma'lumotlar. Yumshoq o'yinchoqlar uchun gazlama tanlash. Yumshoq o'yinchoqlar tikish uchun gazlama qoldiqlaridan foydalanish.

28- Yumshoq o'yinchog'ini andazasini tayyorlash tartibi. O'yinchoqni bichish. Berilgan yumshoq o'yinchoqni tikish texnologiyasi.

29- Berilgan yumshoq o'yinchoqni tikish texnologiyasi. Qismlarni tikib

tayyorlash.

30- Gazlama qoldiqlaridan foydalanib bolalar kiyimlarini applikatsiyalar yordamida bezatish.

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Qo'lda bajariladigan ishlar qo'l choklarini tikishda xavfsizlik qoidalari.
2. Mashinada bajariladigan ishlar biriktiruvchi, ziy va bezak choklarini tikish va xavfsizlik qoidalari
3. Kiyimda uchraydigan mayda detallarga ishlov berish: ikki va yalang qavatli belbog'lar.
4. Turli shakldagi koketka turlari va ularga ishlov berish.
5. Cho'ntaklarga ishlov berish.
6. Chokdagi cho'ntaklarga ishlov berish.
7. Qirqma cho'ntaklar: "ramkali"cho'ntaklarga texnologik ishlov berish.
8. Qirqma cho'ntaklar: "listochkali" texnologik ishlov berish.
9. Yoqa va yeng o'miziga ishlov berish.
10. Bortlarga va taqilmalarga texnologik ishlov berish.
11. Qoplama cho'ntaklar: kantli, krujevali, beykali
12. Yoqalarga ishlov berish.
13. Yenglarga ishlov berish: yeng uchini mag'iz chok bilan tikish, manjetli va rezinkali yengni tikish, qoyma burmali yengni tikish va ularni o'mizga o'tqazish.
14. Ko'yalak vitachkasiga, shlitsa, bel va etak qismlariga ishlov berish usullari.
15. Chaqaloq bolalar kiyimlari: qalpoqcha va ko'ylagini chizmasini qurish, andazasini tayyorlash va texnologik ketma-ketligini bajaring.
16. Chaqaloq bolalar fartugi va qiz bolalar fartugini chizmasini qurish, andazasini tayyorlash va texnologik ketma-ketligini bajaring.
17. Chaqaloqlar ishtonchasi (polzunki) chizmasini M1:4da qurish va andaza tayyorlash texnologik ketma-ketligini bajaring.
18. Gazlama qoldiqlari yordamida turli hil gullarni yasash.
19. "Jirafa" yumshoq o'yinchog'ini andazasini tayyorlash tartibi. O'yinchoqni bichish. Berilgan yumshoq o'yinchoqni tikish texnologiyasi.
20. Qiz bolalar tungi ko'ylagini chizmasini qurish, andazasini tayyorlash va texnologik ketma-ketligini bajaring.

3.	VII. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) • Gazlamalarga ishlov berish praktikumi fani hozirgi zamon talablarni ilmiy asoslarini tashkil etib, kiyim dizayni qonunlari asosida atrofimizda sodir bo'layotgan moda talablarni bilishi kerak haqida tasavvurga ega bo'lishi; • Gazlamalarga ishlov berish praktikumi faninazariyasoslariga, qonun-qoidalariga tayangan holda kostyum dizayni masalalarni yechish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak nazariy asoslariga, qonun-qoidalariga tayangan holda kostyum dizayni masalalarni yechish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak • Gazlamalarga ishlov berish praktikumi qonun-qoidalariga tayangan holda mustaqil ravishda fikrlash, muammolarni yechish gipotezalarini ilgari surish, ularni tahlil qilish va egallagan bilimlarni qaysi joylarda, qay tarzda qo'llash qonuniyatlari <i>haqida malakalarga ega bo'lishi kerak.</i>
4.	VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruza; • keys-stadi; • individual loyihalar; • taqdimotlar qilish; • guruhlarda ishlash; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish; • “BBB”, “Tarozi”, “SWOT-tahlil”, “Sinkveyn”, “FSMU”, o'yin, musobaqa.
5.	IX. Kredirlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.
6.	X. Asosiy adabiyotlar: 1. Xalmuxamedova M.A. “Texnologiya ta'limi praktikumi”. – Chirchiq: “Yangi chirchiq book”, 2023 y. 2. Abdullayeva Q.M. “Bichish-tikishni o'rgatish metodikasi”. – T.: “Ilm-ziyo” 2006 y. 3. Rasulova M.K. “Tikuv buyumlari ishlab chiqarish texnologiyasi”. – T.: “Noshir” 2014 y. XI. Qo'shimcha adabiyotlar: 1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi.-Toshkent, 2021. 2. Ochilov T.A., Abbasova N.G., Abdullina F.J., Abdulniyozov Q.I.. Gazlamashunoslik. «O'zbekiston milliy ensiklopediyasi» Davlat ilmiy nashriyoti. T.: 2011 (155-159-betlar) 3. Abbasova N.G., Ahmedov B.B., Mahkamova SH.M., Ochilov T.A.. Yengil sanoat mahsulotlari materialshunosligi. T.: “Aloqachi”-2006 y.

	Axborot manbalari 1. www.cspi.uz 2. www.pedagog.uz 3. www.edu.uz 4. www.natlib.uz (A.Navoiy nomidagi O‘z.MK) 5. www.ziyonet.uz - Ziyonet axborot-ta’lim resurslari portal
7.	Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2024 yil “<u>23</u>” <u>08</u> <u>1-sentabr</u>” dagi qarori bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun ma’sul: M.Yu. Yakubova CHDPU, “Texnologik ta’lim” kafedrasi, p.f.f.d. (PhD), dots. v.b.
9.	Taqrizchilar: R.S. Shermuxamedov, Chirchiq davlat pedagogika instituti, “Texnologik ta’lim” kafedrasi dotsenti, p.f.n. S.A.Baltabayev, Nizomiy nomidagi TDPU “Texnologik ta’lim metodikasi” kafedrasi dotsenti p.f.n.